



Brüssel, 24. november 2016
(OR. en)

14747/16

Institutsioonidevaheline
dokument:
2013/0443 (COD)

CODEC 1716
ENV 733
ENER 397
IND 252
TRANS 455
ENT 216
SAN 401
PE 110

KIRJALIK TEAVE

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavate
õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise ning
direktiivi 2003/35/EÜ muutmise kohta
– Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus
(Strasbourg, 21.–24. november 2016)

I. SISSEJUHATUS

Parlament korraldas 28. oktoobri 2016. aasta täiskogu istungil hääletuse 124 muudatusettepaneku (muudatusettepanekud 1–53, 55–91, 95–118, 123–127, 131, 134–136 ja 152) vastuvõtmiseks direktiivi ettepaneku kohta, kuid lükkas hääletamise seadusandliku resolutsiooni üle edasi hilisemale istungile, jättes seega parlamendi esimese lugemise lõpule viimata. Ettepanek saadeti selle asemel tagasi keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonile¹.

¹ Dok 13347/15.

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile toimus nõukogu¹, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel, vältides seega vajadust teise lugemise ja lepitusmenetluse järele.

Nende kontaktide tulemusel esitas keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon veel ühe kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek 154), mille eesmärk oli asendada juba vastu võetud 124 muudatusettepanekut. Muudatusettepaneku 154 suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus.

II. HÄÄLETAMINE

Täiskogu võttis 23. novembri 2016. aasta hääletusel vastu direktiivi ettepanekut käsitleva muudatusettepaneku 154 ja võttis seejärel vastu oma seadusandliku resolutsiooni, viies seega lõpule Euroopa Parlamendi esimese lugemise.

Muudatusettepanekuga 154 asendati varem vastu võetud 124 muudatusettepanekut. Muudatusettepanekuga 154 muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

(23.11.2016)

Teatavate õhusaasteainete heitkogused ***I

Euroopa Parlamendi 23. novembri 2016. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise ning direktiivi 2003/35/EÜ muutmise kohta (COM(2013)0920 – C7-0004/2014 – 2013/0443(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2013)0920),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C7-0004/2014),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 10. juuli 2014. aasta arvamust¹,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 7. oktoobri 2014. aasta arvamust²,
- võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 30. juuni 2016. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi (A8-0249/2015),

¹ ELT C 451, 16.12.2014, lk 134.

² ELT C 415, 20.11.2014, lk 23.

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha¹;
2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle muu tekstiga asendada;
3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ Käesolev seisukoht asendab 28. oktoobril 2015. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0381).

P8_TC1-COD(2013)0443

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. novembril 2016. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/..., mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt³

¹ ELT C 451, 16.12.2014, lk 134.

² ELT C 415, 20.11.2014, lk 23.

³ Euroopa Parlamendi 23. novembri 2016. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidus on inimtekkeliste õhku väljutatavate saasteainete ja õhu kvaliteedi valdkonnas viimase 20 aasta jooksul saavutatud märkimisväärsed edu *eelkõige* spetsiaalse liidu poliitika abil, mis hõlmab muu hulgas komisjoni 21. septembri 2005. aasta teatist „Õhusaastet käsitlev temaatiline strateegia“ („õhusaaste teemastrateegia“). Nimetatud edusammudes on olnud oluline osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivil 2001/81/EÜ,¹ millega kehtestati liikmesriikidele vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x), lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ), väljaarvatud metaan, ja ammoniaagi (NH₃) aastase koguheitte ülemmäärad alates 2010. aastast. Selle tulemusena vähenesid aastatel 1990–2010 liidus vääveldioksiidi heitkogused 82 % võrra, lämmastikoksiidide heitkogused 47 % võrra, lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, heitkogused 56 % võrra ja ammoniaagi heitkogused 28 % võrra. Kuid nagu on märgitud komisjoni 18. detsembri 2013. aasta teatises „Euroopa puhta õhu programm“ („muudetud õhusaaste teemastrateegia“) **■**, esineb endiselt märkimisväärsed negatiivseid mõjusid ja riske inimese tervisele ja keskkonnale.
- (2) Seitsmendas keskkonnavalas tegevusprogrammis² kinnitatakse liidu pikaajalist õhukvaliteedipoliitika eesmärki saavutada õhu kvaliteet, mis ei põhjustaks olulist negatiivset mõju ega riske inimese tervisele ega keskkonnale, ning selleks kutsutakse üles täielikult järgima kehtivaid õhukvaliteeti käsitlevaid liidu õigusakte, kehtestama 2020. aasta järgseid strateegilisi sihtmärke ja meetmeid, tegema suuremaid jõupingutusi valdkondades, kus elanikkond ja ökosüsteemid puutuvad kokku suure hulga õhusaasteainetega, ja suurendama koostöötööd õhukvaliteeti käsitlevate õigusaktide ja liidu poliitikaeesmärkide vahel, eelkõige kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse alal.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/81/EÜ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta (EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22).

² **■** Euroopa Parlamendi ja nõukogu **20. novembri 2013. aasta otsus nr 1386/2013/EL**, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalas tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (**ELT L 354, 28.12.2013, lk 171**).

- (3) Muudetud õhusaaste teemastrateegias on sätestatud uued strateegilised eesmärgid kuni aastani 2030, et liikuda lähemale liidu pikaajalisele eesmärgile.
- (4) ***Liikmesriigid ja liit on praegu ratifitseerimas 2013. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni programmi Minamata elavhõbedakonventsioon, mille eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda, vähendades elavhõbedaheidet olemasolevatest ja uutest saasteallikatest, ning konventsioon peaks jõustuma 2017. aastal. Komisjon peaks kõnealuse saasteaine kohta esitatud heitearuandeid regulaarselt läbi vaatama.***
- (5) Liikmesriigid ja liit on ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni (edaspidi „piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon“) ja mitme selle protokolliga osalised, sealhulgas 1999. aasta Göteborgi protokoll hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise („Göteborgi protokoll“) kohta, mis vaadati läbi 2012. aastal („muudetud Göteborgi protokoll“).

- (6) 2020. aasta ja edaspidise kohta sätestatakse muudetud Göteborgi protokollis uued heitkoguste vähendamise kohustused, kusjuures kõigi osaliste puhul on vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, ammoniaagi ja eriti peenete osakeste osas võetud võrdlusaastaks 2005. aasta; samuti edendatakse sellega musta süsiniku heitkoguste vähendamist ning nõutakse teabe kogumist ja talletamist, mis käsitleb õhusaasteainete kontsentratsiooni ja sadestumise kahjulikku mõju inimese tervisele ja keskkonnale, ning osalemist mõju vähendamisele suunatud programmides piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames.
- (7) Direktiiviga 2001/81/EÜ kehtestatud riiklike heitkoguste piirmäärade kord tuleks seetõttu läbi vaadata, et viia see vastavusse liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega. ***Selleks on käesolevas direktiivis sisalduvad riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused aastatel 2020–2029 identsed muudetud Göteborgi protokollis sätestatud kohustustega.***
- (8) Liikmesriigid peaksid rakendama käesolevat direktiivi viisil, mis aitab tõhusalt kaasa liidu pikaajalise õhukvaliteedialase eesmärgi saavutamisele, mida toetavad Maailma Terviseorganisatsiooni suunised ning liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi kaitse eesmärgid, vähendades hapestumise, eutrofeerumise ja osooniga seotud õhusaaste kontsentratsiooni ja sadestumist allapoole kriitilisi saastekoormuseid ja -tasemeid, mis on sätestatud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis.

- (9) Käesolev direktiiv peaks aitama **kulutõhusalt** saavutada ka liidu õigusaktides sätestatud õhukvaliteedialaseid eesmärgi ja leevendada kliimamuutuste mõju, parandades **lisaks** üldist õhukvaliteeti **ja suurendades koostoimet liidu kliima- ja energiapoliitikaga, vältides samas kehtivate liidu õigusaktide dubleerimist.**
- (10) **Käesolev direktiiv aitab ühtlasi vähendada õhusaastest tulenevaid tervishoiukulusid liidus, parandades liidu kodanike heaolu, ning toetada üleminekut keskkonnasäästlikule majandusele.**
- (11) **Käesolev direktiiv peaks aitama vähendada järk-järgult õhusaastet, tuginedes vähenemisele, mis tuleneb tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevatest liidu õigusaktidest, mis reguleerivad teatavate ainete heitkoguseid.**
- (12) **Tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid peaksid tõhusalt tagama heitkoguste eeldatava vähendamise. Laiemate õhukvaliteedialaste eesmärkide saavutamiseks on ülioluline selgitada välja tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid, mis ei toimi, ja reageerida neile varases etapis, nagu näitas Euro 6 diiselaudode tegelikus liikluses ja katsetamisel tekkiva lämmastikoksiidide heite suur lahknevus.**

(13) Liikmesriigid peaksid täitma käesolevas direktiivis sätestatud heitkoguste vähendamise kohustusi *aastatel* 2020–2029 ja *alates* 2030. aastast. Et tagada märgatavad edusammud 2030. aastaks seatud kohustuste täitmisel, peaksid liikmesriigid *määrama 2025. aastal kindlaks soovituslikud heitetasemed, mis oleksid tehniliselt teostatavad ja millega ei kaasneks ebaproportsionaalselt suuri kulusid, ning püüdma neid tasemeid saavutada*. Kui 2025. aastaks ei suudeta heitkoguseid *vastavalt kindlaksmääratud vähendamiskavale* vähendada, peaksid liikmesriigid käesoleva direktiivi alusel koostatavates järgmistes aruannetes selgitama kõrvalekaldumise põhjuseid ja meetmeid liikmesriigi tagasipöördumiseks oma kava juurde.

(14) *Käesolevas direktiivis 2030. aastaks ja edaspidiseks seatud riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused põhinevad liikmesriigi hinnangulisel vähendamise potentsiaalil, nagu on märgitud õhusaaste teemastrateegia 2015. aasta jaanuari aruandes nr 16, riiklike prognooside ja õhusaaste teemastrateegia aruandes nr 16 esitatud prognooside vaheliste erinevuste tehnilisel analüüsil ning poliitilisel eesmärgil säilitada üldine tervisemõju vähendamine 2030. aastaks (võrreldes 2005. aastaga) võimalikult sarnaselt komisjoni ettepanekuga võtta vastu käesolev direktiiv. Läbipaistvuse suurendamiseks peaks komisjon avaldama õhusaaste teemastrateegia aruande nr 16 aluseks võetud eeldused.*

(15) *Riiklike heitkoguste vähendamise kohustuste täitmise hindamisel tuleks võtta aluseks metodoloogiaküsimuses valitsenud olukord kohustuse kehtestamise ajal.*

(16) *Aruandlusnõuded ja heitkoguste vähendamise kohustused peaksid põhinema riigisisel energiatarbimisel ja müüdüd kütusel. Samas võivad piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel mõned liikmesriigid kasutada kohustuse täitmise hindamise alusena riigi koguheidet, mis on arvatud maanteetranspordi sektoris kasutatud kütuse põhjal. See võimalus tuleks käesolevas direktiivis säilitada, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.*

(17) *Selleks, et kõrvaldada teatav ebakindlus, mis paratamatult kaasneb riiklike heitkoguste vähendamise kohustuste kehtestamisega, sisaldab muudetud Göteborgi protokoll paindlikkusmeetmeid, mis tuleks integreerida käesolevasse direktiivi. Eelkõige kehtestatakse muudetud Göteborgi protokolliga mehhanism, millega kohandatakse riiklike heiteinventuure ja arvutatakse keskmine iga-aastane riiklik heitkogus maksimaalselt kolme aasta põhjal, kui on täidetud teatud tingimused. Lisaks sellele tuleks käesoleva direktiiviga ette näha paindlikkusmeede juhiks, kui käesolevas direktiivis kehtestatakse vähendamiskohustus, mis on suurem õhusaaste teemastrateegia aruandes nr 16 kindlaksmääratud kulutõhusast vähendamisest, ja selleks, et abistada liikmesriike ootamatute ja erandlike sündmuste korral, mis on seotud energia tootmise või tarnimisega, eeldusel et eritingimused on täidetud. Komisjon peaks jälgima kõnealuste paindlikkusmeetmete kasutamist, võttes arvesse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel välja töötatud juhiseid. Kohandamise taotluste hindamisel loetakse, et aastateks 2020–2029 seatud heitkoguste vähendamise kohustused kehtestati 4. mail 2012, mil Göteborgi protokoll läbi vaadati.*

(18) Liikmesriik peaks koostama, võtma vastu ja viima ellu riikliku õhusaaste kontrolli programmi, et täita oma heitkoguste vähendamise kohustusi ning aidata tõhusalt kaasa õhukvaliteedialaste eesmärkide saavutamisele. Selleks peaksid liikmesriigid võtma arvesse vajadust vähendada heitkoguseid, *eelkõige lämmastikoksiidide ja tahkete peenosakeste heitkoguseid* piirkondades ja linnastutes, kus on ülemäärane õhusaasteainete kontsentratsioon ja/või piirkondades ja linnastutes, mis suurendavad märkimisväärselt õhusaastet muudes piirkondades ja linnastutes, sealhulgas naaberriikides. Riiklike õhusaaste kontrolli programmidega tuleks sel eesmärgil aidata edukalt rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/50/EÜ¹ artikli 23 alusel koostatud õhukvaliteedi kavasid.

█

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).*

- (19) *Selleks et vähendada inimtekkelistest allikatest pärit heitkoguseid, peaksid riiklikud õhusaaste kontrolli programmid hõlmama meetmeid, mis oleksid kohaldatavad kõigile asjaomastele sektoritele, kaasa arvatud põllumajandus, energia, tööstus, maanteetransport, siseveetransport, kodumajapidamiste küte ning väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate ja lahustite kasutamine. Liikmesriikidel peaks siiski olema õigus otsustada, milliseid meetmeid võtta, et täita direktiivis sätestatud heitkoguste vähendamise kohustusi.*
- (20) *Riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse parimaid tavasid muu hulgas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate, haavatavate elanikkonnariühmade jaoks kõige kahjulikumate saasteainete käsitlemisel.*
- (21) *Põllumajandus annab olulise panuse õhku väljutatavate ammoniaagi ja eriti peenete osakeste heitkogustesse. Selleks et vähendada kõnealuseid heitkoguseid, peaksid riiklikud õhusaaste kontrolli programmid sisaldama põllumajandussektori suhtes kohaldatavaid meetmeid. Need meetmed peaksid olema kulutõhusad ja põhinema konkreetsel teabel ning andmetel, võttes arvesse teaduse arengut ja liikmesriikide varasemaid meetmeid. Ühine põllumajanduspoliitika pakub liikmesriikidele võimalust panustada õhukvaliteeti erimeetmete abil. Tulevane hindamine annab parema ettekujutuse nende meetmete mõjust.*

- (22) *Õhukvaliteedi paranemine tuleks saavutada proportsionaalsete meetmetega. Kui liikmesriigid võtavad riiklikesse õhusaaste kontrolli programmidesse lisatavaid põllumajandussektori suhtes kohaldatavaid meetmeid, peaksid nad tagama, et meetmete mõju väikestele põllumajandusettevõtjatele võetakse täielikult arvesse, et piirata võimalikke täiendavaid kulusid nii palju kui võimalik.*
- (23) *Kui teatavad riiklike õhusaaste kontrolli programmide raames võetavad meetmed, mille eesmärk on ennetada heitkoguseid põllumajandussektoris, on abikõlblikud rahalise toetuse saamiseks – eelkõige meetmed, mida võtavad põllumajandusettevõtjad ja mis nõuavad põllumajandustavade olulist muutmist või märkimisväärseid investeeringuid – peaks komisjon lihtsustama juurdepääsu rahalisele toetusele ja muule olemasolevale liidu rahastamisele.*
- (24) *Heitkoguste vähendamiseks peaksid liikmesriigid kaaluma investeeringute ümbersuunamise toetamist puhtale ja tõhusale tehnoloogiale. Innovatsioon võib aidata parandada jätkusuutlikkust ja lahendada probleeme nende tekkekohas, parandades valdkonnapõhist reageerimist õhukvaliteedialastele probleemidele.*
- (25) Riiklikku õhusaaste kontrolli programme, sealhulgas poliitika ja meetmete kindlaksmääramise aluseks olevat analüüsi tuleks korrapäraselt ajakohastada.

- (26) Selleks et koostada piisaval teabel põhinevaid riiklikke õhusaaste kontrolli programme ja teha neis olulisi muudatusi, peaksid liikmesriigid programmide ja muudatuste osas konsulteerima üldsuse ja pädevate asutustega kõikidel tasanditel siis, kui kõik poliitika ja meetmete valikuvариandid on veel lahtised. Liikmesriigid peaksid juhul, kui nende programmi elluviimine võib mõjutada õhukvaliteeti teises liikmesriigis või kolmandas riigis, algatama piiriülese konsultatsioonid vastavalt nõuetele, mis on sätestatud liidu ja rahvusvahelises õiguses, sealhulgas UNECE piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioonis (1991. aasta Espoo konventsioon) ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise protokollis. ■
- (27) *Käesoleva direktiivi eesmärk on muu hulgas kaitsta inimese tervist. Nagu Euroopa Kohus on paljudel juhtudel märkinud, oleks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 288 kolmanda lõiguga direktiivile omistatud siduvusega vastuolus täielikult välistada huvitatud isikute võimalus tugineda direktiiviga kehtestatud kohustusele. See seisukoht kehtib iseäranis direktiivi suhtes, mille eesmärk on saada välisõhu saaste kontrolli alla ja seda vähendada ning mis on seega suunatud inimese tervise kaitsmisele.*
- (28) Liikmesriigid peaksid koostama ja esitama riiklikud heiteinventuurid ja -prognoosid ning samuti informatiivsed inventuuriaruanded kõikide käesoleva direktiiviga hõlmatud õhusaasteainete kohta, mis peaks võimaldama liidul täita oma aruandluskohustusi vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile ja selle protokollidele.

- (29) Üldise sidususe säilitamiseks kogu liidus peaksid liikmesriigid tagama, et nende poolt komisjonile esitatavad andmed riiklike heiteinventuuride ja -prognooside ning samuti informatiivsete inventuuriaruannete kohta on täielikult kooskõlas piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel esitatavate andmetega.
- (30) Selleks et hinnata, kas käesolevas direktiivis sätestatud riiklike heitkoguste vähendamise kohustusi on tõhusalt täidetud, peaksid liikmesriigid jälgima ka *õhusaaste mõju* maismaajärgsete veeökosüsteemidele ning nimetatud mõju kohta aru andma. ***Kulutõhusa lähenemisviisi tagamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalus kasutada käesolevas direktiivis osutatud valikulisi seirenäitajaid ning nad peaksid kooskõlastama oma tegevust seonduvate direktiivide kohaste seireprogrammidega ja asjakohasel juhul piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooniga.***
- (31) ***Tuleks luua Euroopa puhta õhu foorum, mis ühendab kõiki huvigrupid, sealhulgas liikmesriikide kõikide tasandite pädevaid asutusi, et vahetada kogemusi ja häid tavasid, eelkõige anda panus juhiste koostamiseks ja hõlbustada õhukvaliteedi parandamisega seotud liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade kooskõlastatud rakendamist.***
- (32) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/4/EÜ¹ peaksid liikmesriigid tagama teabe aktiivse ja süstemaatilise levitamise elektrooniliste vahendite abil.
- (33) On vaja muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/35/EÜ,² et tagada selle direktiivi vastavus 1998. aasta keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise 1998. aasta Århusi konventsioonile („Århusi konventsioon“).

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabe avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).

- (34) Selleks et võtta arvesse tehnika arengut *ja rahvusvahelisi* arenguid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega muudetakse I lisa **■**, III lisa 2. osa ning *IV lisa, et kohandada neid piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimivate arengutega, ja V lisa, et kohandada seda tehnika ja teaduse arenguga ja piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimivate arengutega*. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (35) Selleks et tagada ühetaolised tingimused *paindlikkusmeetmete rakendamiseks ja riiklike õhusaaste kontrolli programmide elluviimiseks*, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011².
- (36) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riiklike õigusaktide rikkumise korral, ja tagama nende rakendamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

² *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).*

- (37) Pidades silmas direktiivis 2001/81/EÜ tehtavate muudatuste laadi ja ulatust, tuleks kõnealune direktiiv asendada, et suurendada õiguskindlust, selgust, läbipaistvust ja õigusaktide lihtsustamist. Järjepidevuse tagamiseks õhukvaliteedi parandamisel peaksid liikmesriigid järgima direktiivis 2001/81/EÜ sätestatud heitkoguste riiklikke ülemmäärasid kuni 2020. aastani, mil hakatakse kohaldama käesolevas direktiivis sätestatud uusi riiklikke heitkoguste vähendamise kohustusi.
- (38) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt tagada inimese tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda õhusaaste piiriülese olemuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (39) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹ *ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.*

Artikkel 1

Eesmärgid ja reguleerimised

1. *Et liikuda edasi õhukvaliteedi taseme saavutamise suunas, mis ei põhjustaks olulist negatiivset mõju ega riske inimese tervisele ega keskkonnale, kehtestatakse käesolevas direktiivis liikmesriikidele heitkoguste vähendamise kohustused vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x), lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, ammoniaagi (NH₃) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) inimtekkelise atmosfääriheite puhul ning nõutakse riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamist, vastuvõtmist ja elluviimist ning kõnealuste ja muude I lisas osutatud saasteainete heitkoguste ja nende mõju seiret ning nendest aruandmist.*
2. *Käesolev direktiiv aitab ühtlasi:*
 - a) *saavutada liidu õigusaktides sätestatud õhukvaliteedialaseid eesmärke ning teha edusamme liidu pikaajalise eesmärgi suunas saavutada õhukvaliteedi tase, mis on kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni õhukvaliteedi suunistega;*
 - b) *saavutada liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi eesmärke kooskõlas seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga;*
 - c) *parandada koostööt liidu õhukvaliteedipoliitika ja muude asjaomaste liidu poliitikate, eelkõige kliima- ja energiapoliitika vahel.*

Artikkel 2
Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikide territooriumil, nende majandusvööndites ja heitkoguste kontrolli piirkondades aset leidvate, kõikidest allikatest pärit ning I lisas osutatud saasteainete heitkoguste suhtes.
2. ***Käesolev direktiiv ei hõlma*** heitkoguseid Kanaari saartel, Prantsusmaa ülemeredepartemangudes, Madeiral ja Assooridel.

Artikkel 3
Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „heide“ – aine väljutamine punkt- või hajusallikast atmosfääri;
- 2) ***„inimtekkelised heitkogused“*** – *inimtegevusega seotud saasteainete õhkuväljutamine*;
- 3) „osooni eellased“ – lämmastikoksiidid, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, metaan ja süsinikmonooksiid;

- 4) „õhukvaliteedialased eesmärgid“ – õhu kvaliteedi piirtasemed, sihtväärtused ja kohustuslikult saavutatavad saastatuse taseme määrad, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2008/50/EÜ ja 2004/107/EÜ¹;
- 5) **„vääveldioksiid“ või „SO₂“ – kõik väävliühendid väljendatuna vääveldioksiidina, sealhulgas vääveltrioksiid (SO₃), väävelhape (H₂SO₄) ja taandatud väävliühendid nagu vesiniksulfiid (H₂S), merkaptaanid ja dimetiüülsulfiidid;**
- 6) „lämmastikoksiidid“ või „NO_x“ – lämmastikoksiid ja lämmastikdioksiid, väljendatuna lämmastikdioksiidina;
- 7) „lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan“ – kõik orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan, mis võivad päikesevalguse toimel lämmastikoksiididega reageerides tekitada fotokeemilisi oksüdante;
- 8) **„eriti peened osakesed“ või „PM_{2,5}“ – osakesed, mille aerodünaamiline diameeter on 2,5 mikromeetrit (µm) või väiksem;**
- 9) „must süsinik“ – süsinikku sisaldavad tahked osakesed, mis absorbeerivad valgust;

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).***

- 10) „riiklik heitkoguste vähendamise kohustus“ – liikmesriigi kohustus vähendada aine heitkogust; sellega määratakse kindlaks minimaalne heitkoguste vähenemine, mis tuleb saavutada tähtajaks seatud kalendriaasta jooksul, väljendatuna protsendina võrdlusaasta (2005) jooksul väljutatavast koguheitest;
- 11) „maandumis- ja starditsükkel“ – tsükkel, mis hõlmab ruleerimist, starti, tõusu, maandumislähenemist, maandumist ja muud õhusõiduki liikumist, mis leiab aset madalamal kui 3000 jalga;
- 12) „rahvusvaheline mereliiklus“ – kõikide lippude all sõitvate veesõidukite, välja arvatud kalapüügilaevad, sõidud merel ja rannikuvetes, mis väljuvad ühe riigi territooriumilt ja saabuvad teise riigi territooriumile;

- 13) „saastekontrolli vöönd“ – mereala, mis asub kuni 200 meremiili kaugusel territoriaalmere mõõtmise aluseks olevatest lähtejoontest ning mille liikmesriik kehtestab laevade põhjustatud reostuse ennetamiseks, vähendamiseks ja kontrolliks kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste eeskirjade ja standarditega;

- 14) „*tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevad liidu õigusaktid*“ – *liidu õigusaktid, mille eesmärk on vähendada käesoleva direktiiviga hõlmatud õhusaasteainete heitkoguseid, võttes leevendusmeetmeid tekkekohas.*

Artikkel 4

Riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused

1. Liikmesriigid piiravad vähemalt oma aastaseid vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, ammoniaagi **ja** eriti peenete osakeste **█** inimtekkelisi heitkoguseid vastavalt riiklikele heitkoguste vähendamise kohustustele, mida kohaldatakse aastatel 2020–2029 **ja alates 2030. aastast** ning mis on sätestatud II lisas.
2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, **█** võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, **mille eesmärk on piirata** 2025. aastaks kehtestatud inimtekkelisi vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, ammoniaagi **ja** eriti peenete osakeste **█** heitkoguseid. Heitkoguste **soovituslik** tase määratakse kindlaks **█** lineaarses vähendamiskavas, milles võetakse arvesse 2020. aastaks seatud **heitkoguste vähendamise kohustustes määratud** heitetasemeid ja 2030. aastaks seatud heitkoguste vähendamise kohustustes määratud heitetasemeid.

Liikmesriigid võivad järgida mittelineaarset vähendamiskava, kui see on majanduslikult või tehniliselt tõhusam ning tingimusel, et alates 2025. aastast läheneb see järk-järgult lineaarsele vähendamiskavale ja et see ei mõjuta ühtegi 2030. aastaks võetud heitkoguste vähendamise kohustust. Liikmesriigid sätestavad mittelineaarset vähendamiskava ja põhjused selle järgimiseks riiklikes õhusaaste kontrolli programmides, mis tuleb komisjonile esitada vastavalt artikli 10 lõikele 1.

Kui 2025. aastaks ei suudeta heitkoguseid vastavalt kindlaksmääratud vähendamiskavale vähendada, selgitavad liikmesriigid *kõrvalekaldumise* põhjuseid *ja meetmeid liikmesriigi tagasipöördumiseks oma kava juurde järgmistes informatiivsetes inventuuriaruannetes*, mille nad komisjonile artikli 10 kohaselt esitavad.

3. Lõigete 1 ja 2 täitmisel ei võeta arvesse järgmisi heitkoguseid:

a) õhusõidukite heitkogused, välja arvatud maandumis- ja starditsükli heitkogused;

■

b) heitkogused, mis pärinevad riigisisest mereliiklusest, mis toimub *artikli 2 lõikes 2* osutatud territooriumidele ja territooriumidelt;

c) rahvusvahelisest mereliiklusest pärit heitkogused ■ ;

d) *lämmastikoksiidide ja lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, heitkogused, mis tulenevad piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni (2014. aasta seisuga) kategooriates 3B (sõnnikukäitlus) ja 3D (mullaharimine) ette nähtud aruandluse nomenklatuuri alla kuuluvatest tegevustest.*

Artikkel 5

Paindlikkusmeetmed

1. *Liikmesriigid võivad kohandada vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, ammoniaagi ja eriti peenete osakeste igaaastaseid riiklikke heiteinventuure kooskõlas IV lisa 4. osaga, kui vastavalt teadusandmetele ajakohastatud täiustatud heiteinventuuride meetodite kohaldamise tõttu jääksid nende riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused täitmata.*



Et teha kindlaks, kas IV lisa 4. osas sätestatud asjakohased tingimused on täidetud, loetakse, et heitkoguste vähendamise kohustused aastateks 2020–2029 kehtestati 4. mail 2012.

Alates 2025. aastast kohaldatakse kohanduste suhtes järgmisi lisatingimusi eeldatust märkimisväärselt erinevate heitekoefitsientide või konkreetsetest allikakategooriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate meetodite korral võrreldes tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate liidu õigusaktide normi või standardi rakendamise tulemustega vastavalt IV lisa 4. osa punkti 1 alapunkti d alapunktidele ii ja iii:

- a) *pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on arvesse võtnud tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate liidu õigusaktide tõhususe järelevalvet käsitlevate riiklike järelevalve- ja jõustamisprogrammide tulemusi, tõendab ta, et märkimisväärselt erinevad heitekoefitsiendid ei ole tingitud nimetatud õigusaktide riigisisest rakendamisest ega jõustamisest;*

b) *asjaomane liikmesriik on teavitanud heitekoefitsientide märkimisväärsetest erinevustest komisjoni, kes vastavalt artikli 11 lõikele 2 uurib, kas on vaja võtta edasisi meetmeid.*

2. *Kui liikmesriik ei suuda teatud aastal erakordselt külma talve või erakordselt kuiva suve tõttu oma heitkoguste vähendamise kohustusi täita, võib ta täita neid kohustusi seeläbi, et arvutab välja keskmised iga-aastased riiklikud heitkogused kõnealuse aasta, sellele eelneva ja sellele järgneva aasta põhjal, tingimusel et kõnealune keskmine ei ole suurem kõnealuse liikmesriigi vähendamiskohustusest tulenevast iga-aastasest riiklikust heitkogusest.*
3. *Kui liikmesriik, kelle jaoks on II lisas sätestatud üks või mitu rangemat vähendamiskohustust võrreldes õhusaaste teemastrateegia 16. aruandes kindlaksmääratud kulutõhusa vähendamisega ei suuda teatud aastal vaatamata kõigi kulutõhusate meetmete rakendamisele vastavat heitkoguste vähendamise kohustust täita, loetakse liikmesriiki kõnealust heitkoguste vähendamise kohustust täitvaks maksimaalselt viieks aastaks tingimusel, et iga sellise aasta eest kompenseerib ta kohustuste täitmata jätmise mõne muu II lisas osutatud saasteaine heitkoguste samaväärse vähendamisega.*

4. *Liikmesriiki loetakse artikli 4 kohaseid kohustusi täitvaks maksimaalselt kolmeks aastaks, kui tema heitkoguste vähendamise kohustused asjaomaste saasteainete puhul jäävad täitmata elektri- ja/või soojusenergia varustus- või tootmissüsteemi ootamatu või erakorralise katkestuse või võimsuse vähenemise tõttu, mida ei olnud võimalik ette näha, ning eeldusel et täidetud on järgmised tingimused:*
- a) *asjaomane liikmesriik on tõendatud, et kohustuste täitmiseks on tehtud kõik mõistlikud jõupingutused, sealhulgas on rakendatud uusi meetmeid ja poliitikasuundi, ning jõupingutuste tegemist jätkatakse, et kohustuste täitmata jätmise periood jääks võimalikult lühikeseks; ja*
 - b) *asjaomane liikmesriik on tõendatud, et täiendavate meetmete ja poliitikasuundade rakendamisega lisaks punktis a osutatud meetmetele ja poliitikasuundadele kaasneksid ebaproportsionaalselt suured kulud, see ohustaks oluliselt riigi energiajulgeolekut või kujutaks endast märkimisväärset energiavarustuseta jäämise ohtu suurele osale elanikkonnast.*
5. Liikmesriigid, kes kavatsevad kohaldada lõikeid 1, 2, 3 või 4, teavitavad sellest komisjoni asjaomase aruandeaasta **15. veebruariks**. Teavitus peab kajastama asjaomaseid saasteaineid ja sektoreid ning kui see on teada, riiklikele heiteinventuuridele avalduva mõju suurust.

6. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, vaatab läbi ja hindab, kas paindlikkusmeetmete kasutamine konkreetsel aastal vastab asjakohastele *käesoleva artikli lõikes 1 ja IV lisa 4. osas sätestatud tingimustele või käesoleva artikli lõigetes 2, 3 või 4 sätestatud tingimustele, kui need kohalduvad.*

Kui komisjon on seisukohal, et paindlikkusmeetme kasutamine ei ole kooskõlas *asjakohaste tingimustega, mis on sätestatud käesoleva artikli lõikes 1 ja IV lisa 4. osas või käesoleva artikli lõigetes 2, 3 või 4, teeb ta üheksa kuu jooksul alates artikli 8 lõikes 4 osutatud asjakohase aruande kättesaamise päevast otsuse, milles teavitatakse asjaomast liikmesriiki sellest, et kõnealuse paindlikkusmeetme kasutamist ei kiideta heaks ning tuuakse ära keeldumise põhjused.* Kui komisjon ei ole esitanud vastuväidet üheksa kuu jooksul alates päevast, mil ta sai kätte artikli 8 *lõikes 4* osutatud asjaomase aruande, loeb liikmesriik paindlikkusmeetme kasutamise selle aasta jaoks kehtivaks ning heaks kiidetuks.

■

7. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad selle kohta, kuidas kasutada *käesoleva artikli* lõigetes 1, 2, 3 ja 4 osutatud paindlikkusmeetmeid ■ . Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 17 osutatud kontrollimenetlusega.
8. *Komisjon võtab oma volituste rakendamisel lõigete 6 ja 7 kohaselt arvesse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni alusel välja töötatud asjakohaseid juhenddokumente.*

Artikkel 6

Riiklikud õhusaaste kontrolli programmid

1. Liikmesriik koostab, võtab vastu ja viib riikliku õhusaaste kontrolli programmi ellu kooskõlas III lisa 1. osaga, et piirata vastavalt artiklile 4 oma aastaseid inimtekkelisi heitkoguseid **ja aidata saavutada käesoleva direktiivi eesmäärke vastavalt artikli 1 lõikele 1.**
2. Lõikes 1 osutatud programmi koostamisel, vastuvõtmisel ja elluviimisel teevad liikmesriigid järgmist:
 - a) hindavad, mil määral on tõenäoline, et riigisiseseid heiteallikad mõjutavad õhu kvaliteeti nende territooriumil ja naaberliikmesriikides, kasutades **asjakohasel juhul** andmeid ja meetodeid, mis on välja töötatud Euroopa seire- ja hindamisprogrammi (EMEP) raames vastavalt õhusaasteainete piiriülese kauglevi seire ja hindamise Euroopa koostööprogrammi pikaajalist rahastamist käsitlevale piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokollile **■** ;
 - b) võtavad arvesse vajadust vähendada õhusaasteainete heitkoguseid, et täita õhukvaliteedialaseid eesmäärke oma territooriumil ja kui see on asjakohane, naaberliikmesriikides;

- c) meetmete võtmisel eriti peenete osakeste heite koguste vähendamise riiklike kohustuste täitmiseks peavad esmatähtsaks musta süsiniku heitkoguste vähendamise meetmeid;
- d) tagavad kooskõla muude asjakohaste kavade ja programmidega, mis on kehtestatud liikmesriigi või liidu õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt.

Et täita asjakohaseid riiklike heitkoguste vähendamise kohustusi, lisavad **██** liikmesriigid oma riiklikku õhusaaste kontrolli programmi heitkoguste vähendamise meetmed, mis on sätestatud *kohustuslike meetmetena III lisa 2. osas, ja võivad kõnealustesse programmidesse lisada heitkoguste vähendamise meetmeid, mis on III lisa 2. osas sätestatud valikuliste meetmetena*, või võrdväärse leevendava mõjuga meetmeid.

- 3. *Liikmesriigid ajakohastavad* riiklikku õhusaaste kontrolli programmi *vähemalt* iga *nelja* aasta tagant.
- 4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, ajakohastatakse riiklikus õhusaaste kontrolli programmis sisalduvaid heitkoguste vähendamise poliitikasuundi ja meetmeid *18 kuu jooksul viimase riikliku heiteinventuuri või riikliku heiteprognoosi esitamisest, kui vastavalt esitatud andmetele* ei ole täidetud artiklis 4 sätestatud kohustused, või on oht, et neid ei täideta **██** .

█

5. Vastavalt *direktiivile 2003/35/EÜ* konsulteerivad liikmesriigid oma riikliku õhusaaste kontrolli programmi projekti ja kõigi oluliste muudatuste üle enne nende lõplikku valmimist *üldsuse* ja pädevate asutustega, keda õhusaaste kontrolli programmi elluviimine neile eriomaste keskkonnaülesannete tõttu õhusaaste, õhukvaliteedi ja juhtimise alal kõigil tasanditel tõenäoliselt puudutab.
6. Kui see on asjakohane, viiakse läbi piiriüle sed konsultatsioonid.
7. Komisjonil on abistav roll riiklike õhusaaste kontrolli programmide väljatöötamisel ja elluviimisel, sealjuures heade tavade vahetamise abil, kui see on asjakohane.
8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva direktiivi III lisa 2. osa kohandamiseks *piiriüle se õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuvate arengutega, sealhulgas tehnika arenguga*.
9. Komisjon võib kehtestada riiklike õhusaaste kontrolli programmide väljatöötamise ja elluviimise juhiseid.
10. Samuti kehtestab komisjon *rakendusaktidega* riiklike õhusaaste kontrolli programmide **■** vormi **■**. *Kõnealused* rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 17 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7
Rahaline toetus

Komisjon püüab lihtsustada juurdepääsu olemasolevatele liidu rahastamisvahenditele vastavalt kõnealuseid vahendeid reguleerivatele õigusnormidele, et toetada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks võetavaid meetmeid.

Liidu rahastamisvahendid hõlmavad praegu ja tulevikus kasutada olevaid rahalisi vahendeid, sealhulgas järgmist:

- a) teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm;*
- b) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, sealhulgas asjaomane rahastamine ühise põllumajanduspoliitika raames;*
- c) keskkonna- ja kliimameetmete rahastamisvahendid, näiteks programm LIFE.*

Komisjon kaalub võimalust luua ühtne kontaktpunkt, kus kõik isikud ja asutused saavad hõlpsasti kontrollida liidu rahastamisvahendite kättesaadavust ja taotlusmenetlusi projektide puhul, mis tegelevad õhusaaste küsimustega.

Artikkel 8

Riiklikud heiteinventuurid, heiteprognosid ja informatiivsed inventuuriaruanded

1. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis A sätestatud nõuetele I lisa tabelis A sätestatud saasteainete kohta riiklikud heiteinventuurid ja ajakohastavad neid kord aastas.

Liikmesriigid **võivad** vastavalt I lisa tabelis B sätestatud nõuetele koostada I lisa tabelis B sätestatud saasteainete kohta riiklikud heiteinventuurid ja ajakohastada neid kord aastas.

2. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis C sätestatud nõuetele I lisa tabelis C esitatud saasteainete kohta ruumilist jaotatust kajastavad riiklikud heiteinventuurid ja suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid ning ajakohastavad neid iga **nelja** aasta järel **ja** riiklikud heiteprognosid, **mida liikmesriigid ajakohastavad iga kahe aasta järel**.

3. Liikmesriigid koostavad vastavalt I lisa tabelis D sätestatud nõuetele informatiivsed inventuuriaruanded, mis lisatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud riiklikele heiteinventuuridele ja -prognosidele.

-
4. Liikmesriigid, kes kasutavad artikli 5 ■ kohast paindlikkusmeedet, peavad asjaomase aasta informatiivsesse inventuuriaruandesse lisama teabe, mis **tõendab, et paindlikkusmeetme kasutamine vastab** artikli 5 lõikes 1 ja IV lisa 4. osas sätestatud tingimustele, **või kui see kohaldub, artikli 5 lõikes 2, 3, või 4** sätestatud **asjaomastele tingimustele**.

5. Liikmesriigid **koostavad ja ajakohastavad riiklikke** heiteinventuure (sealhulgas kohandatud riiklikke heiteinventuure, *kui see on asjakohane*), riiklikke heiteprognose, ruumilist jaotust kajastavaid heiteinventuure, suuri paikseid heiteallikaid kajastavaid inventuure ja neile lisatud informatiivseid inventuuriaruandeid vastavalt IV lisale.
6. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, **koostab** kõikide I lisas osutatud saasteainete kohta igal aastal kogu liitu hõlmavad heiteinventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded ning iga kahe aasta tagant ka kogu liitu hõlmavad -prognosid ning iga nelja aasta tagant ruumilist jaotust kajastavad heiteinventuurid ning suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid, ja ajakohastab neid, lähtudes **käesoleva artikli** lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud teabest.
7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat direktiivi I lisa ■ ja IV lisa kohandamiseks **piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuvate arengutega, sealhulgas** tehnika ja teaduse arenguga.

Artikkel 9
Õhusaaste mõju seire

1. Liikmesriigid tagavad, **■** et seiratakse õhusaaste negatiivset mõju **ökosüsteemidele, tuginedes seirealade võrgustikule, mis on ökosüsteemi liigi (mageveeökosüsteemid, looduslikud ja poollooduslikud elupaigad ning metsa ökosüsteemid) esinduslik valim, kasutades kulutõhusat ja riskipõhist lähenemisviisi.**

Selleks kooskõlastavad liikmesriigid oma tegevust teiste seireprogrammidega, mis on loodud vastavalt liidu õigusaktidele **■**, sealhulgas direktiivile 2008/50/EÜ **■**, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2000/60/EÜ¹ ja nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ,² ja *kui see on asjakohane, piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonile*, ning kui see on asjakohane, kasutavad kõnealuste seireprogrammide alusel kogutud andmeid.

Käesoleva artikli nõuete täitmiseks võivad liikmesriigid kasutada V lisa loetletud valikulisi seirenäitajaid.

2. V lisa loetletud teabe kogumisel ja esitamisel võidakse kasutada meetodeid, mis on ette nähtud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooniga ja selle rahvusvaheliste koostööprogrammide käsiraamatutega.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat direktiivi V lisa kohandamiseks tehnika ja teaduse arenguga **ning piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni raames toimuvate arengutega.**

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse **ühenduse** veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

² ***Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).***

Artikkel 10
Liikmesriikide aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile oma *esimese* riikliku õhusaaste kontrolli programmi hiljemalt ... [27 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva] ■ .

Kui riiklikku õhusaaste kontrolli programmi ajakohastatakse artikli 6 lõike 4 kohaselt, *esitab* asjaomane liikmesriik *ajakohastatud programmi* komisjonile ■ kahe kuu jooksul.

Komisjon vaatab riiklikud õhusaaste kontrolli programmid ja nende ajakohastused läbi, lähtudes artikli 4 lõikes 2 ja artiklis 6 sätestatud nõuetest.

2. Liikmesriigid ■ esitavad komisjonile ja Euroopa *Keskonnaametile* I lisa sätestatud andmete esitamise päevaks oma riiklikud heiteinventuurid ja heiteproгноosid, ruumilist jaotust kajastavad riiklikud heiteinventuurid, suuri paikseid heiteallikaid kajastavad inventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded, millele on osutatud artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3, ning kui see on asjakohane, artikli 8 ■ lõikes 4.

Esitatu peab olema kooskõlas piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni sekretariaadile esitatavate andmetega.

■

3. Komisjon, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet, vaatab asjaomaste liikmesriikidega *konsulterides* riiklike heiteinventuuride andmed läbi *esimesel aruandeaastal ja seejärel korrapäraselt*. Kõnealune läbivaatamine hõlmab järgmist:
- a) esitatud teabe läbipaistvuse, täpsuse, kooskõllalisuse, võrreldavuse ja täielikkuse kontrollimine;
 - b) kontrollid selliste juhtumite kindlakstegemiseks, kus inventuurid on koostatud viisil, mis ei ole kooskõlas rahvusvahelise õiguse, eelkõige piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni nõuetega;
 - c) asjakohasel juhul eelnevast tulenevate vajalike tehniliste paranduste väljaarvutamine, konsulterides *asjaomase* liikmesriigiga.

Kui asjaomane liikmesriik ja komisjon ei jõua kokkuleppele tehniliste paranduste vajalikkuse või sisu osas vastavalt punktile c, võtab komisjon vastu otsuse, millega näeb ette tehnilised parandused, mida asjaomane liikmesriik peab tegema.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile ja Euroopa Keskkonnaametile artiklis 9 osutatud järgmise teabe:
- a) seirealade asukoht ja seal *õhusaaste mõju seireks kasutatavad* näitajad hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva] ning seejärel iga nelja aasta tagant ning
 - b) *artiklis 9 osutatud seireandmed hiljemalt ...* [30 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva] ning seejärel iga nelja aasta tagant.

Artikkel 11

Komisjoni aruanded

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt ... [**39 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva**] ja edaspidi iga nelja aasta järel aruande käesoleva direktiivi *rakendamisel tehtud* edusammude kohta, sealhulgas hinnangu oma panuse kohta *artiklis 1 osutatud* eesmärkide saavutamisel, sealhulgas:

■

- a) *edusammud järgmiste eesmärkide saavutamisel:*
 - i) *artiklis 4 osutatud soovituslikud heitetasemed ja heitkoguste vähendamise kohustused ning juhul, kui neid ei ole saavutatud, selle põhjused;*

- ii) välisõhu kvaliteedi tasemed kooskõlas Maailma Terviseorganisatsiooni avaldatud õhukvaliteedi suunistega;*
- iii) liidu bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi eesmärgid kooskõlas seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga;*
- b) punktis a osutatud eesmärkide saavutamiseks liidu ja liikmesriigi tasandil nõutavate täiendavate meetmete kindlakstegemine;*
- c) liidu rahastamisvahendite kasutuselevõtt, et toetada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmiseks võetud meetmeid;*
- d) komisjoni poolt riiklike õhusaaste kontrolli programmide ja nende ajakohastuste suhtes läbi viidud hindamise tulemused vastavalt artikli 10 lõike 1 kolmandale lõigule;*
- e) käesoleva direktiivi tervise- ja keskkonnamõju ning sotsiaal-majandusliku mõju hinnang.*

2. Kui aruanne osutab sellele, et artiklis 4 osutatud soovituslike heitetasemete mittesaavutamine ja heitkoguste vähendamise kohustuse täitmata jätmine võib tuleneda ebatõhusast tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevast liidu õigusaktist, sealhulgas selle rakendamisest liikmesriigi tasandil, uurib komisjon asjakohasel juhul, kas on vaja võtta edasisi meetmeid, arvestades ka rakendamise mõju sektoritele. Kui see on asjakohane, esitab komisjon seadusandlikud ettepanekud, sealhulgas uute tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate õigusaktide kohta, et tagada käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmine.

Artikkel 12
Euroopa puhta õhu foorum

Komisjon loob Euroopa puhta õhu foorumi, et anda panus juhiste koostamiseks ja hõlbustada õhukvaliteedi parandamisega seotud liidu õigusaktide ja poliitikavaldkondade kooskõlastatud rakendamist ja tuua korrapäraste ajavahemike järel kokku kõik huvigrupid, sealhulgas liikmesriikide kõikide tasandite pädevad asutused, komisjon, tööstus, kodanikuühiskond ja teadusringkonnad. Euroopa puhta õhu foorumis vahetatakse kogemusi ja häid tavasid, sealhulgas kodumajapidamiste küttest ja maanteetranspordist pärit heitkoguste vähendamise vallas, et saada riiklike õhusaaste kontrolli programmide koostamise ja elluviimise jaoks vajalikku teavet ning et koostamist ja elluviimist tõhustada.

Artikkel 13
Läbivaatamine

- 1. Komisjon vaatab artikli 11 lõikes 1 osutatud aruannete põhjal käesoleva direktiivi läbi hiljemalt 31. detsembriks 2025, et teha edusamme artikli 1 lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamisel, eelkõige võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut ning liidu kliima- ja energiapoliitika elluviimist.*

Kui see on asjakohane, esitab komisjon seadusandlikud ettepanekud heitkoguste vähendamise kohustuste kohta 2030. aastale järgnevaks perioodiks.

2. *Ammoniaagi puhul hindab komisjon läbivaatamisel eelkõige järgmist:*
- a) *uusimad teaduslikud tõendid;*
 - b) *ajakohastatud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni juhenddokument aastast 2014 põllumajandusest pärineva ammoniaagi heitkoguste ennetamise ja vähendamise kohta („ammoniaagijuhend“)¹, ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni heade põllumajandustavade raamjuhend² ammoniaagi heitkoguste vähendamiseks, mis vaadati viimati läbi 2014. aastal;*
 - c) *Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL³ artikli 3 punktis 10 määratletud parima võimaliku tehnika ajakohastamised;*
 - d) *ühise põllumajanduspoliitika raames võetavad põllumajanduse keskkonnameetmed.*
3. *Komisjon hindab riikliku elavhõbedaheite aruannete põhjal heite mõju artikli 1 lõikes 2 seatud eesmärkide saavutamisele ja kaalub meetmeid heite vähendamiseks ja kui see on asjakohane, esitab seadusandliku ettepaneku.*

¹ Otsus 2012/11, ECE/EB.AIR/113, Addendum 1.

² Otsus ECE/EB.AIR/127, punkt 36e.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

Artikkel 14
Juurdepääs teabele

1. Liikmesriigid tagavad kooskõlas direktiiviga 2003/4/EÜ, et üldsusele edastatakse avalikkusele kättesaadaval veebisaidil aktiivselt ja korrapäraselt järgmist teavet:
 - a) riiklikud õhusaaste kontrolli programmid ja nende ajakohastused;
 - b) riiklikud heiteinventuurid (sealhulgas kohaldataval juhul kohandatud riiklikud heiteinventuurid), riiklikud heiteprognosid, informatiivsed inventuuriaruanded, täiendavad aruanded ja lisateave, mis on komisjonile esitatud vastavalt artiklile 10.
2. Komisjon tagab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1367/2006,¹ et üldsusele edastatakse avalikkusele kättesaadaval veebisaidil aktiivselt ja korrapäraselt kogu liitu hõlmavad heiteinventuurid ja -prognosid ning informatiivsed inventuuriaruanded.

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, 25.9.2006, lk 13).***

3. *Komisjon avaldab oma veebisaidil:*

- a) *liikmesriigi riikliku heitkoguste vähendamise potentsiaali kindlaksmääramisel aluseks võetud eeldused, mida kasutati õhusaaste teemastrateegia aruande nr. 16 koostamisel;*
- b) *tekkekohapõhist õhusaaste kontrolli käsitlevate asjakohaste liidu õigusaktide loetelu ning*
- c) *artikli 10 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud hindamise tulemused.*

Artikkel 15

Koostöö kolmandate riikidega ja kooskõlastamine rahvusvahelistes organisatsioonides

Selleks et panna tugevam alus heitkoguste vähendamise *hõlbustamisele*, jätkavad liit ja asjakohasel juhul liikmesriigid, *ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaldamist*, kahepoolset ja mitmepoolset koostööd kolmandate riikidega ning kooskõlastamist asjaomastes rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu ÜRO Keskkonnaprogramm (UNEP), UNECE, *ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO)*, Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) ja Rahvusvaheline Tsiviillennunduse Organisatsioon (ICAO), sealhulgas tehnilise ja teadusliku uurimis- ja arendustegevuse alase teabevahetuse kaudu.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 8, artikli 8 lõikes 7 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud õigus **võtta vastu delegeeritud õigusakte** antakse komisjonile **viieks aastaks alates 31. detsembrist 2016. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist**. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 8, artikli 8 lõikes 7 ja artikli 9 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal päeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 6 lõike 8, artikli 8 lõike 7 ja artikli 9 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2008/50/EÜ artikli 29 alusel loodud välisõhu kvaliteedi komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 18

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistused, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise eest, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste õigusnormide rakendamine. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 19

Direktiivi 2003/35/EÜ muutmine

Direktiivi 2003/35/EÜ I lissasse lisatakse järgmine punkt:

- „g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/...* (mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ)*⁺ artikli 6 lõige 1.

* ELT L xx, xx.xx.xxxx, lk xx.“.

⁺ Väljaannete talitus: palun lisada teksti käesoleva direktiivi number ja joonealusesse märkusesse käesoleva direktiivi avaldamisviide.

Artikkel 20

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva].

Erandina lõike 1 esimeses lõigus sätestatust jõustavad liikmesriigid artikli 10 lõike 2 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 15. veebruariks 2017.

Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud peamiste siseriiklike meetmete teksti.

Artikkel 21

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/81/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates ...
[18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise päeva].

Erandina esimesest lõigust:

- a) kohaldatakse direktiivi 2001/81/EÜ **artikleid 1 ja 4 ning I lisa** kuni 31. detsembrini 2019;
- b) tunnistatakse direktiivi 2001/81/EÜ artiklid 7 ja 8 ning III lisa kehtetuks 31. detsembril 2016.

■

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt VI lisa vastavustabelile.

2. Kuni 31. detsembrini 2019 võivad liikmesriigid kohaldada direktiivi 2001/81/EÜ artikli 4 ja I lisa kohaste ülemmäärade suhtes käesoleva direktiivi artikli 5 lõiget 1.

Artikkel 22

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub 31. detsembril 2016.

Artikkel 23

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

....

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

I LISA

ÕHKU VÄLJUTATAVATESAASTEAINETE SEIRE JA ARUANDLUS

Tabel A. Iga-aastaste heitearuannete esitamise nõuded, millele on osutatud artikli 8 lõike 1 esimeses lõigus

| Element | Saasteained | Ajavahemik | Andmete esitamise päev |
|---|---|--|------------------------|
| Riigi koguheide aruandlusnomenklatuuri ¹ allikakategooriate kaupa* | <ul style="list-style-type: none"> – SO₂, NO_x, NH₃, CO, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan – raskmetallid (Cd, Hg, Pb)** – POPid*** (polüaromaatsed süsivesinikud kokku, benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-cd)püreen, dioksiinid/furaanid, polüklooritud bifenüülid, heksaklorobenseen) | Kord aastas, alates 1990. aastast kuni aruandeaastani miinus 2 (X-2) | 15. veebruar*** ** |
| Riigi koguheide aruandlusnomenklatuuri allikakategooriate kaupa* | – PM _{2,5} , PM ₁₀ ****ja must süsinik (<i>kui andmed olemas</i>). | Kord aastas, alates 2000. aastast kuni aruandeaastani miinus 2 (X-2) | 15. veebruar*** ** |
| █ | █ | █ | █ |

¹ Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis sätestatud aruandlusnomenklatuur (NFR – *Nomenclature for reporting*).

█

- * *looduslikest heitkogustest tuleb teatada vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis ja EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendis kirjeldatud meetoditele. Neid ei hõlmata rügi koguheites ja neist tuleb teatada eraldi.*
- ** Cd (kaadmium), Hg (elavhõbe), Pb (plii).
- *** POPid (*persistent organic pollutants*) – püsivad orgaanilised saasteained.
- **** „PM₁₀“ – *osakesed, mille aerodünaamiline diameeter on 10 mikromeetrit (µm) või väiksem;*
- ***** Kui andmetes on vigu, tuleb need uuesti esitada hiljemalt nelja nädala jooksul ning tehtud muudatusi üksikasjalikult selgitada.

Tabel B. Iga-aastaste heitearuannete esitamise nõuded, millele on osutatud artikli 8 lõike 1 teises lõigus

| Element | Saasteained | Ajavahemik | Andmete esitamise päev |
|--|---|--|------------------------|
| Riigi koguheide aruandlusnomenklatuuri allikakategooriate kaupa* | <ul style="list-style-type: none"> – Raskmetallid (As, Cr, Cu, Ni, Se ja Zn ning nende ühendid)* * – Hõljuvosakeste koguhulk*** | Kord aastas, alates 1990. aastast (TSP puhul 2000. aastast) kuni aruandeaastani miinus 2 (X-2) | 15. veebruar |

* *looduslikest heitkogustest tuleb teatada vastavalt piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis ja EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendis kirjeldatud meetoditele. Neid ei hõlmata riigi koguheites ja neist tuleb teatada eraldi.*

** As (arseen), Cr (kroom), Cu (vask), Ni (nikkel), Se (seleen), Zn (tsink).

*** TSP (*total suspended particles*) – hõljuvosakeste koguhulk.

Tabel C. Nõuded heiteandmete ja -prognooside esitamisele, millele on osutatud artikli 8 lõikes 2

| Element | Saasteained | Ajavahemik / sihtaasta | Andmete esitamise päev |
|---|---|---|---------------------------|
| Rasteriseeritud andmed riigi heitkoguste kohta allikakategooriate kaupa | <ul style="list-style-type: none"> – SO₂, NO_x, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan – raskmetallid (Cd, Hg, Pb) – POPid (polüaromaatsete süsivesinike koguhulk, heksaklorobenseen, polüklooritud bifenüülid, dioksiinid/furaanid) – must süsinik (kui andmed on olemas) | <p>Iga nelja aasta järel, aruandeaasta miinus 2 (X–2)</p> <p>alates 2017. aastast</p> | 1. mai* |
| Suured paiksed heiteallikad allikakategooriate kaupa | <ul style="list-style-type: none"> – SO₂, NO_x, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5}, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan – raskmetallid (Cd, Hg, Pb) – POPid (polüaromaatsete süsivesinike koguhulk, heksaklorobenseen, polüklooritud bifenüülid, dioksiinid/furaanid) – must süsinik (kui andmed on olemas) | <p>Iga nelja aasta järel, aruandeaasta miinus 2 (X–2)</p> <p>alates 2017. aastast</p> | 1. mai* |
| Prognoositud heitkogused aruandluse koondnomenklatuuri põhjal | <p>SO₂, NO_x, NH₃, PM_{2,5},</p> <p>kui andmed on olemas,</p> <p>must süsinik, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan</p> | <p>Iga kahe aasta järel ■, hõlmates prognoosi kaasatud aastad 2020, 2025, 2030 ja võimaluse</p> | 15. märts |

| | | | |
|---|---|-----------------------------|---|
| | | korral 2040 ja 2050 | |
| █ | █ | <i>alates 2017. aastast</i> | █ |

* Kui andmetes on vigu, tuleb need uuesti esitada nelja nädala jooksul ning tehtud muudatusi üksikasjalikult selgitada.

Tabel D. Artikli 8 lõikes 3 osutatud iga-aastase informatiivse inventuuriaruande esitamise nõuded

| Element | Saasteained | Ajavahemik / sihtaasta | Andmete esitamise päev |
|------------------------------------|---|---|---------------------------|
| Informatiivne inventuuriaruanne | <ul style="list-style-type: none"> – SO₂, NO_x, NH₃, CO, ■, PM_{2,5}, PM₁₀, lenduvad orgaanilised ühendid, välja arvatud metaan ■ ; – raskmetallid (Cd, Hg, Pb) ja must süsinik; – POPid (poliaromaatsed süsivesinikud kokku ning benzo(a)püreen, benzo(b)fluoranteen, benzo(k)fluoranteen, indeno(1,2,3-cd)püreen, dioksiinid/furaanid, polüklooritud bifenüülid, heksaklorobenseen); – Kui andmed on olemas, raskmetallid (As, Cr, Cu, Ni, Se ja Zn ning nende ühendid) ja TSP | <p>Kõik aastad (nagu näidatud tabelites A, B ja C)</p> | <p>15. märts</p> |

II LISA

RIIKLIKUD HEITKOGUSTE VÄHENDAMISE KOHUSTUSED

Tabel A. Väeveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x) ja lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, heitkoguste vähendamise kohustused. Vähendamiskohustuse osas on võrdlusaastaks 2005 ning maanteetranspordi osas kehtivad heitkogused, mis on arvatud müüdnud kütuse alusel.*

| Liikmesriik | SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | Lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | |
|--------------------|---|--|--|---|--|---|---|--|---|
| | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast |
| Belgia | 43 % | | 66 % | 41 % | | 59 % | 21 % | | 35 % |
| Bulgaaria | 78 % | | 88 % | 41 % | | 58 % | 21 % | | 42 % |
| Tšehhi Vabariik | 45 % | | 66 % | 35 % | | 64 % | 18 % | | 50 % |
| Taani | 35 % | | 59 % | 56 % | | 68 % | 35 % | | 37 % |
| Saksamaa | 21 % | | 58 % | 39 % | | 65 % | 13 % | | 28 % |

| Liikmesriik | SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | Lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | |
|-------------|---|--|--|---|--|---|---|--|---|
| | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast |
| Eesti | 32 % | | 68 % | 18 % | | 30 % | 10 % | | 28 % |
| Kreeka | 74 % | | 88 % | 31 % | | 55 % | 54 % | | 62 % |
| Hispaania | 67 % | | 88 % | 41 % | | 62 % | 22 % | | 39 % |
| Prantsusmaa | 55 % | | 77 % | 50 % | | 69 % | 43 % | | 52 % |
| Horvaatia | 55 % | | 83 % | 31 % | | 57 % | 34 % | | 48 % |
| Iirimaa | 65 % | | 85 % | 49 % | | 69 % | 25 % | | 32 % |
| Itaalia | 35 % | | 71 % | 40 % | | 65 % | 35 % | | 46 % |
| Küpros | 83 % | | 93 % | 44 % | | 55 % | 45 % | | 50 % |

| Liikmesriik | SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | Lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | |
|-------------|---|--|--|---|--|---|---|--|---|
| | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast |
| Läti | 8 % | | 46 % | 32 % | | 34 % | 27 % | | 38 % |
| Leedu | 55 % | | 60 % | 48 % | | 51 % | 32 % | | 47 % |
| Luksemburg | 34 % | | 50 % | 43 % | | 83 % | 29 % | | 42 % |
| Ungari | 46 % | | 73 % | 34 % | | 66 % | 30 % | | 58 % |
| Malta | 77 % | | 95 % | 42 % | | 79 % | 23 % | | 27 % |
| Madalmaad | 28 % | | 53 % | 45 % | | 61 % | 8 % | | 15 % |
| Austria | 26 % | | 41 % | 37 % | | 69 % | 21 % | | 36 % |
| Poola | 59 % | | 70 % | 30 % | | 39 % | 25 % | | 26 % |
| Portugal | 63 % | | 83 % | 36 % | | 63 % | 18 % | | 38 % |
| Rumeenia | 77 % | | 88 % | 45 % | | 60 % | 25 % | | 45 % |
| Sloveenia | 63 % | | 92 % | 39 % | | 65 % | 23 % | | 53 % |
| Slovakkia | 57 % | | 82 % | 36 % | | 50 % | 18 % | | 32 % |
| Soome | 30 % | | 34 % | 35 % | | 47 % | 35 % | | 48 % |

| Liikmesriik | SO ₂ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | NO _x vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | Lenduvate orgaaniliste ühendite, välja arvatud metaan, vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | |
|---------------------|---|--|--|---|--|---|---|--|---|
| | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast |
| Rootsi | 22 % | | 22 % | 36 % | | 66 % | 25 % | | 36 % |
| Ühendkuning riik | 59 % | | 88 % | 55 % | | 73 % | 32 % | | 39 % |
| EL 28 | 59 % | | 79 % | 42 % | | 63 % | 28 % | | 40 % |

* *Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvutatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvaheliste ja liidu õiguse vahel.*

Tabel B. Heitkoguste vähendamise kohustused ammoniaagi (NH₃) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) puhul.

Vähendamiskohustuse osas on võrdlusaastaks 2005 ning maanteetranspordi osas kehtivad heitkogused, mis on arvatatud müüdnud kütuse alusel.

| Liikmesriik | NH ₃ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | PM _{2,5} vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | I |
|-----------------|---|--|---------------------------------------|---|--|---------------------------------------|---|
| | Mis tahes aastal ajavahemikul 2020–2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020–2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | |
| Belgia | 2 % | | 13 % | 20 % | | 39 % | I |
| Bulgaaria | 3 % | | 12 % | 20 % | | 41 % | I |
| Tšehhi Vabariik | 7 % | | 22 % | 17 % | | 60 % | I |
| Taani | 24 % | | 24 % | 33 % | | 55 % | I |
| Saksamaa | 5 % | | 29 % | 26 % | | 43 % | I |
| Eesti | 1 % | | 1 % | 15 % | | 41 % | I |
| Kreeka | 7 % | | 10 % | 35 % | | 50 % | I |
| Hispaania | 3 % | | 16 % | 15 % | | 50 % | I |
| Prantsusmaa | 4 % | | 13 % | 27 % | | 57 % | I |
| Horvaatia | 1 % | | 25 % | 18 % | | 55 % | I |
| Iirimaa | 1 % | | 5 % | 18 % | | 41 % | I |

| Liikmesriik | NH ₃ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | PM _{2,5} vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | ■ | |
|-------------|--|--|--|---|--|---|---|---|
| | Mis tahes aastal ajavahemi kul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | | ■ |
| Itaalia | 5 % | | 16 % | 10 % | | 40 % | | ■ |
| Küpros | 10 % | | 20 % | 46 % | | 70 % | | ■ |
| Läti | 1 % | | 1 % | 16 % | | 43 % | | ■ |
| Leedu | 10 % | | 10 % | 20 % | | 36 % | | ■ |
| Luksemburg | 1 % | | 22 % | 15 % | | 40 % | | ■ |
| Ungari | 10 % | | 32 % | 13 % | | 55 % | | ■ |

| Liikmesriik | NH ₃ vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | PM _{2,5} vähendamine võrreldes 2005. aastaga | | | ■ |
|-----------------|--|--|--|---|--|---|---|
| | Mis tahes aastal ajavahemi kul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | Mis tahes aastal ajavahe mikul 2020– 2029 | | Mis tahes aastal alates 2030. aastast | |
| Malta | 4 % | | 24 % | 25 % | | 50 % | ■ |
| Madalmaad | 13 % | | 21 % | 37 % | | 45 % | ■ |
| Austria | 1 % | | 12 % | 20 % | | 46 % | ■ |
| Poola | 1 % | | 17 % | 16 % | | 58 % | ■ |
| Portugal | 7 % | | 15 % | 15 % | | 53 % | ■ |
| Rumeenia | 13 % | | 25 % | 28 % | | 58 % | ■ |
| Sloveenia | 1 % | | 15 % | 25 % | | 60 % | ■ |
| Slovakkia | 15 % | | 30 % | 36 % | | 49 % | ■ |
| Soome | 20 % | | 20 % | 30 % | | 34 % | ■ |
| Rootsi | 15 % | | 17 % | 19 % | | 19 % | ■ |
| Ühendkuningriik | 8 % | | 16 % | 30 % | | 46 % | ■ |
| EL 28 | 6 % | | 19 % | 22 % | | 49 % | ■ |

* *Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvaheliste ja liidu õiguse vahel.*

III LISA

ARTIKLITES 6 JA 10 OSUTATUD RIIKLIKE ÕHUSAASTE KONTROLLI PROGRAMMIDE SISU

I

1. OSA

RIIKLIKE ÕHUSAASTE KONTROLLI PROGRAMMIDE MINIMAALNE SISU

1. Artiklites 6 ja 10 osutatud esmased riiklikud õhusaaste kontrolli programmid peavad sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) riiklik õhukvaliteedi- ja saastealase poliitika raamistik, mille põhjal programm on välja töötatud, sealhulgas:
 - i) poliitilised prioriteedid ning nende seos muudes asjakohastes poliitikavaldkondades, sealhulgas kliimamuutuste valdkonnas **ning vajaduse korral põllumajanduse, tööstuse ja transpordi valdkondades** seatud prioriteetidega;
 - ii) riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele asutustele seatud ülesanded;
 - iii) praeguste tegevuspõhimõtete ja meetmete abil saavutatud edu heitkoguste vähendamisel ja õhukvaliteedi parandamisel ning riiklike ja liidu kohustuste täitmise tase;
 - iv) kavandatud täiendavad arengusuunad, mis ei eelda juba vastuvõetud tegevuspõhimõtete ja meetmete muutmist;

- b) poliitikasuunad, mida kaalutakse ajavahemikuks 2020-2029 ning alates 2030. aastast seatud heitkoguste vähendamise kohustuste täitmiseks ja 2025. aastaks määratud heitkoguste vahetaseme saavutamiseks ning õhukvaliteedi edasiseks parandamiseks, samuti nende analüüs koos analüüsimetodiga; ***võimaluse korral*** heitkoguste vähendamise, õhukvaliteedi- ja keskkonnapoliitika ja -meetmete üksik- või koosmõju ja sellega seotud määramatus;
 - c) vastuvõtmiseks väljavalitud meetmed ja poliitikasuunad, sealhulgas nende vastuvõtmise, elluviimise ja läbivaatamise ajakava ning vastutavad pädevad asutused;
 - d) kui see on asjakohane, siis selgitus põhjuste kohta, miks ***ei ole 2025. aastaks seatud soovituslikke heitetasemeid võimalik saavutada ilma meetmeteta, mis eeldavad ebaproportsionaalselt suuri kulutusi***;
 - e) ***kui see on asjakohane, aruanne artiklis 5 sätestatud paindlikkusmeetmete kasutamise kohta ja selle tagajärgedest keskkonnale***;
 - f) hinnang selle kohta, kuidas valitud tegevuspõhimõtted ja meetmed tagavad kooskõla muudes asjaomastes poliitikavaldkondades kehtestatud kavade ja programmidega.
2. Artiklites 6 ja 10 osutatud esmase riikliku õhusaaste kontrolli programmi ajakohastamine peab hõlmama vähemalt järgmist:
- a) hinnang programmi elluviimisel ning heitkoguste ja kontsentratsiooni vähendamisel tehtud edusammudele;
 - b) kõik olulised muudatused poliitikaraamistikus, hindamistes, programmis ja selle rakendamise ajakavas.

2. OSA

ARTIKLI 6 LÕIKE 2 TEISES LÕIGUS OSUTATUD HEITKOGUSTE VÄHENDAMISE MEETMED

Liikmesriigid *võtavad arvesse* ammoniaagijuhendit ning *kasutavad* parimat võimalikku tehnikat kooskõlas direktiiviga 2010/75/EL .

A. Ammoniaagi heitkoguste kontrollimise meetmed

1. Liikmesriigid kehtestavad ammoniaagi heitkoguste *kontrollimiseks* hea põllumajandustava riikliku soovitusliku juhendi, mille puhul *võetakse arvesse* ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni 2014. aasta hea põllumajandustava raamjuhendit ammoniaagi heitkoguste vähendamiseks, ja mis hõlmab vähemalt järgmist:

- a) lämmastiku käitlemine, arvestades *kogu* lämmastikuringet;
- b) kariloomade söötmise strateegiad;
- c) vähesaastavad *sõnnikulaotustehnikad*;
- d) vähesaastavad sõnnikuladustamistehnikad;

- e) vähesaastavad loomapidamise süsteemid;
- f) *mineraalväetiste kasutamisest tekkinud ammoniaagi heitkoguste piiramise võimalused.*



2. Liikmesriigid *võivad kehtestada* riikliku lämmastikubilansi, et jälgida põllumajanduses muutusi reaktsioonivõimelise lämmastiku (sh ammoniaak, lämmastikoksiid, ammoonium, nitraadid ja nitritid) üldkaos, võttes aluseks ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni juhenddokumendis¹ lämmastikubilansi kohta sätestatud põhimõtted.
3. Liikmesriigid *keelavad* ammooniumkarbonaatväetiste kasutamise ja *võivad* vähendada anorgaanilistest väetistest pärineva ammoniaagi heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:



- a) urea-põhiste väetiste *asendamine* ammooniumnitraadil põhinevate väetistega;

¹ Otsus 2012/10, ECE/EB.AIR/113, Addendum 1.

- b) kui uurea-põhiste väetiste kasutamist jätkatakse, meetodite *kasutamine*, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkogused vähenevad vähemalt 30 % võrreldes olukorraga, kus kasutatakse ammoniaagijuhendis osutatud standardmeetodit;
- c) *anorgaaniliste väetiste orgaaniliste väetistega asendamise edendamine ning kui jätkatakse anorgaaniliste väetiste kasutamist*, nende laotamine vastavalt väetatava põllukultuuri või rohumaa eeldatavale lämmastiku- ja fosforivajadusele, võttes arvesse ka mulla olemasolevat toitainesisaldust ja muudest väetistest pärinevaid toitaineid.

4. Liikmesriigid *võivad* vähendada loomasõnnikust pärinevaid ammoniaagi heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:

- a) *vähendatakse* heitkoguseid, mis tulenevad vedel- ja tahesõnniku laotamisest põllu- ja rohumaaadele, kasutades meetodeid, millega vähendatakse heitkoguseid ammoniaagijuhendis osutatuga võrreldes vähemalt 30 %, täites järgmisi tingimusi:
 - i) *üksnes* tahe- ja vedelsõnniku *laotamine* vastavalt väetatava põllukultuuri või rohumaa eeldatavale lämmastiku- ja fosforivajadusele, võttes arvesse ka mulla olemasolevat toitainesisaldust ja muudest väetistest pärinevaid toitaineid;

- ii) tahe- ja vedelsõnnikut *ei laotata*, kui väetatav maa on veega küllastunud, üleujutatud, külmunud või lumega kaetud;
 - iii) vedelsõnnikut *laotatakse* rohumaale, kasutades lohisvoolikut, lohiskinga, madalat või sügavat injektsiooni;
 - iv) põllumaale laotatud *tahe*- ja vedelsõnnik *viiakse* mulda nelja tunni jooksul pärast laotamist;
- b) *vähendatakse* väljaspool loomapidamishooneid asuvate sõnnikuhoidlate heitkoguseid, kasutades järgmisi meetodeid:
- i) alates 1. jaanuarist 2022 ehitatavates vedelsõnnikuhoidlates kasutatakse hoiusüsteeme või -meetodeid, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 60 % võrra ja olemasolevate vedelsõnnikuhoidlate puhul vähemalt 40 % võrra;
 - ii) *kaetakse* tahesõnniku hoidlad;
 - iii) *tagatakse*, et põllumajandusettevõtete sõnnikuhoidlate mahutavus on piisav, et laotada sõnnikut ainult põllukultuuride kasvuks sobival ajavahemikel;

- c) **vähendatakse** loomapidamishoonetest pärinevaid heitkoguseid, kasutades süsteeme, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 20 % võrra;
- d) **vähendatakse** sõnnikust pärinevaid heitkoguseid, kasutades vähese proteiinisaldusega sööda strateegiaid, mille puhul on tõestatud, et ammoniaagi heitkoguseid vähendatakse ammoniaagijuhendis kirjeldatud standardmeetodiga võrreldes vähemalt 10 % võrra.

B. Heitkoguste vähendamise meetmed tahkete peenosakeste ja musta süsiniku heitkoguste kontrollimiseks

1. **Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013¹ II lisa kohaldamist, milles reguleeritakse nõuetele vastavust, võivad** liikmesriigid keelata põllumajandussaagi jäätmete ja metsandusjäätmete põletamise avamaal.

Liikmesriigid jälgivad ja tagavad, et kõik lõikes 1 nimetatud keelud, on kohaldatud vastavalt antud lõike nõuetele. Keelust tehtavad erandid piirduvad kontrollimatute metsatulekahjude vältimise ennetusprogrammidega, kahjurite tõrjega või bioloogilise mitmekesisuse kaitsega.

2. Liikmesriigid **võivad** kehtestada riikliku hea põllumajandustava soovitusliku juhendi saagijäätmete nõuetekohaseks käitlemiseks, tuginedes järgmistele meetoditele:
 - a) mulla struktuuri parandamine saagijäätmete lisamise abil;

¹ ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).***

- b) täiustatud meetodid saagijäätmete lisamiseks;
- c) saagijäätmete alternatiivne kasutamine;
- d) mulla toitainesisalduse ja struktuuri parandamine optimaalseks taimekasvuks vajaliku sõnniku lisamisega, vältides nii sõnniku (laudasõnnik, põhuallapanu) põletamist.

C. Väikestele põllumajandusettevõtetele avalduva mõju ennetamine

Liikmesriigid tagavad, et punktides A ja B sätestatud meetmete võtmisel võetakse täielikult arvesse mõju väikestele ja mikropõllumajandusettevõtetele.

Näiteks võivad liikmesriigid väikesed ja mikropõllumajandusettevõtted kõnealustest meetmetest vabastada, kui see on võimalik ja asjakohane, pidades silmas kohaldatavaid vähendamiskohustusi.

■

IV LISA

ARTIKLITES 5 JA 8 OSUTATUD RIIKLIKE HEITEINVENTUURIDE JA -PROGNOOSIDE, INFORMATIIVSETE INVENTUURIARUANNETE JA KOHANDATUD RIIKLIKE HEITEINVENTUURIDE KOOSTAMISE JA AJAKOHASTAMISE MEETODID

Liikmesriigid *koostavad* I lisa osutatud riiklikud heiteinventuurid, *asjakohasel juhul* kohandatud riiklikud heiteinventuurid, riiklikud heiteprognoosid, ruumilist jaotust kajastavad heiteinventuurid, suuri paikseid heiteallikaid kajastavaid inventuurid ja informatiivsed inventuuriaruanded, kasutades piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni osaliste vastuvõetud meetodeid (EMEPi aruandlussuunised), ning neil palutakse kasutada selles osutatud EMEP/EEA õhusaasteainete heiteinventuuri juhendit (EMEP/EEA juhend). Lisaks valmistavad nad nimetatud suuniste alusel ette täiendava teabe, eelkõige tegevusandmed, mida on vaja riiklike heiteinventuuride ja -prognooside hindamiseks.

EMEPi aruandlussuunistele toetumine ei piira käesolevas lisa kindlaksmääratud täiendavat korda ega I lisa esitatud nõudeid aruandlusnomenklatuuri, ajavahemike ja andmete esitamise päevade kohta.

1. OSA

IGA-AASTASED RIIKLIKUD HEITEINVENTUURID

1. Riiklikud heiteinventuurid peavad olema läbipaistvad, järjepidevad, võrreldavad, täielikud ja täpsed.

2. Kindlaksmääratud põhikategooriate alla kuuluvaid heitkoguseid arvutatakse vastavalt EMEP/EEA juhendis määratletud meetoditele ning eesmärk on, et kasutataks teise või kõrgema (üksikasjalikuma) tasandi meetodeid.

Liikmesriigid võivad riiklike heiteinventuuride koostamiseks kasutada muid teaduslikult põhjendatud ja sobivaid meetodeid, kui nende abil saab anda täpsemaid hinnanguid kui EMEP/EEA juhendis sätestatud meetodite abil.

3. Transpordist tingitud heitkoguste puhul arvutavad ja teatavad liikmesriigid heitkogused kooskõlas Eurostatile esitatud riiklike energiabilanssidega.
4. Maanteetranspordist tingitud heitkogused arvutatakse ja teatatakse asjaomases liikmesriigis müüdüd kütusekoguse¹ alusel. Lisaks võivad liikmesriigid teatada maanteetranspordist tingitud heitkogustest liikmesriigis kasutatud kütuse või sõidetud kilomeetrite alusel.
5. Liikmesriigid esitavad oma aastased heitkogused piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni aruandlusnomenklatuuri aruandevormis kindlaks määratud ühikutes.

¹ *Liikmesriigid, kellel on võimalus kasutada piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni täitmisel alusena riigi koguheidet, mis on arvutatud kasutatud kütuse põhjal, võivad säilitada selle võimaluse, et tagada sidusus rahvusvahelise ja liidu õiguse vahel.*

2. OSA

RIIKLIKUD HEITEPROGNOOSID

1. Riiklikud heiteprognoosid peavad olema läbipaistvad, järjepidevad, võrreldavad, täielikud ja täpsed ning esitatav teave peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) prognoosides sisalduvate vastuvõetud ja kavandatud tegevuspõhimõtete ja meetmete selge määratlus;
 - b) prognooside jaoks tehtud tundlikkusanalüüsi tulemused, *kui see on asjakohane*;
 - c) meetodite, mudelite, aluseks võetud eelduste ning peamiste sisend- ja väljundparameetrite kirjeldus.
2. Heiteprognoosid arvutatakse ja nende andmed koondatakse asjaomaste sektorite kaupa. Liikmesriigid esitavad iga saasteaine kohta „meetmetega“ (vastuvõetud meetmed) prognoosi ja kui see on asjakohane, „lisameetmetega“ (kavandatud meetmed) prognoosi vastavalt EMEP/EEA juhenddokumendis kehtestatud juhistele.
3. Riiklikud heiteprognoosid peavad olema kooskõlas iga-aastase riikliku heiteinventuuriga **aasta $x-3$ kohta** ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013¹ alusel esitatud prognoosidega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

3. OSA

INFORMATIIVNE INVENTUURIARUANNE

Informatiivsed inventuuriaruanded koostatakse vastavalt EMEPi aruandlussuunistele ja esitatakse suunistes kindlaksmääratud inventuuriaruandevormil. Inventuuriaruanne peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

- a) konkreetsete meetodite, eelduste, heitekoefitsientide ja tegevusandmete kirjeldus, nendega seotud viited ja teabeallikad ning nende valimise põhjendus;
- b) riigi peamiste heiteallikakategooriate kirjeldus;
- c) teave mõõtemääramatuse, kvaliteedi tagamise ja kontrolli kohta;
- d) inventuuri koostamise institutsionaalse korra kirjeldus;
- e) ümberarvutused ja kavandatavad parandusmeetmed;
- f) vajaduse korral teave artikli 5 lõigetes 1, 2, 3 ja 4 sätestatud paindlikkusmehhanismide kasutamise kohta;
- g) vajaduse korral teave artikli 4 lõike 2 kohaselt kindlaksmääratud vähendamiskavast kõrvalekaldumise põhjuste ning samuti kavale taaslähendamise meetmete kohta;
- h) kommenteeritud kokkuvõte.

4. OSA

RIIKLIKE HEITEINVENTUURIDE KOHANDAMINE

1. Liikmesriik, kes kavatseb oma riiklikku heiteinventuuri vastavalt artikli 5 lõikele 1 kohandada, esitab komisjonile koos oma ettepanekuga vähemalt järgmised tõendavad dokumendid:
 - a) tõendid selle kohta, et riiklikku heitkoguste vähendamise kohustust ei täideta;
 - b) tõendid selle kohta, mil määral heiteinventuuride kohandamine täitmata osa vähendab ja aitab täita asjaomase riikliku heitkoguste vähendamise kohustust;
 - c) hinnang selle kohta, kas ja millal asjaomast riiklikku heitkoguste vähendamise kohustust eeldatavalt täidetakse, võttes aluseks kohandusteta riiklikud heiteprognosid;
 - d) tõendid selle kohta, et kohandamine vastab ühele või mitmele järgmisest kolmest tingimusest. Vajaduse korral võib osutada asjaomastele varasematele kohandustele:
 - i) uute heiteallikakategooriate puhul:
 - tõendid selle kohta, et uus heiteallikakategooria on tunnustatud teaduskirjanduses ja/või EMEP/EEA juhendis;

- tõendid selle kohta, et selline allikakategooria ei olnud kantud asjakohasesse varasemasse riiklikku heiteinventuuri ajal, mil heitkoguste vähendamise kohustus kehtestati;
 - tõendid selle kohta, et uuest allikakategooriast pärinevad heitkogused on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda täita oma heitkoguste vähendamise kohustusi, koos sellisele järeltulele jõudmiseks kasutatud meetodite, andmete ja heitekoefitsientide üksikasjaliku kirjeldusega;
- ii) konkreetsetest allikakategooriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate heitekoefitsientide puhul:
- algsete heitekoefitsientide kirjeldus, sealhulgas nende teaduslike põhjenduste üksikasjalik kirjeldus, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
 - tõendid selle kohta, et heitkoguste vähendamise kindlaksmääramiseks kasutati ajal, kui vähendamiskohustused kehtestati, algseid heitekoefitsiente;
 - ajakohastatud heitekoefitsientide kirjeldus, sealhulgas üksikasjalik teave teaduslike põhjenduste kohta, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
 - algsete ja ajakohastatud heitekoefitsientide põhjal koostatud heitehinnangute võrdlus, mis tõendab, et muudatus heitekoefitsientides on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda oma vähendamiskohustusi täita;
 - põhjendus, mille alusel otsustati, kas heitekoefitsientide muudatused on märkimisväärsed;

█

iii) konkreetsetest allikakategooriatest pärinevate heitkoguste määramiseks kasutatud märkimisväärselt erinevate meetodite puhul:

- kasutatud algsete meetodite kirjeldus, sealhulgas üksikasjalik teave teaduslike põhjenduste kohta, mille alusel heitekoefitsient tuletati;
- tõendid selle kohta, et heitkoguste vähendamise kindlaksmääramiseks kasutati ajal, kui vähendamiskohustused kehtestati, algseid meetodeid;
- ajakohastatud meetodite kirjeldus, sealhulgas nende teaduslike põhjenduste või viidete üksikasjalik kirjeldus, mille alusel meetodid on saadud;
- koostatud heiteprognoside võrdlus, kasutades algseid ja ajakohastatud meetodeid, tõendamaks, et muudatus meetodites on üheks põhjuseks, miks liikmesriik ei suuda oma vähendamiskohustusi täita;
- põhjendus, mille alusel otsustati, kas meetodite muudatused on märkimisväärsed.

2. Liikmesriigid võivad sarnastel eeltingimustel põhinevate kohandamismenetluste puhul esitada sama tõendava teabe, tingimusel et iga liikmesriik esitab nõutavad riigispetsiifilised üksikandmed, mis on sätestatud lõikes 1.
3. Liikmesriigid teevad kohandatud heitkoguste kohta ümberarvutused, et tagada võimalikult suures ulatuses vastavus ajavahemikele igal aastal, mil kohandusi kohaldatakse.

ARTIKLIS 9 OSUTATUD VALIKULISED NÄITAJAD ÕHUSAASTE MÕJU SEIREKS

- a) magevee ökosüsteemide puhul: bioloogilise kahju ulatus, sealhulgas tundlike liikide (mikro- ja makrofüüdid ning ränivetikad) puhul, ning kalavarude või selgrootute kadu:

põhinäitaja happe neutraliseerimisvõime ning lisanäitajad happesus (pH), lahustunud sulfaat (SO_4), nitraat (NO_3) ja lahustunud orgaaniline süsinik C_{org} :

proovivõtu sagedus: kord aastas (järvede sügise veeringluse ajal) kuni kord kuus (vooluveekogud);

- b) maismaaökosüsteemide puhul: mulla happesuse, mulla toitainekao, lämmastikuseisundi ja tasakaalu ning bioloogilise mitmekesisuse vähenemise hindamine:

- i) põhinäitaja mulla happesus: aluseliste katioonide omastatavad fraktsioonid (küllastusaste) ja omastatav alumiinium mullas:

proovivõtu sagedus: kord kümne aasta jooksul C_{org} ;

—lisanäitajad C_{org} : pH, sulfaat, nitraat, aluselised katioonid ja alumiiniumi kontsentratsioon mullalahuses:

proovivõtu sagedus: kord aastas (vajaduse korral);

- ii) põhinäitaja nitraatide leostumine ($\text{NO}_{3,\text{leach}}$):

proovivõtu sagedus: igal aastal;

iii) põhinäitaja süsiniku ja lämmastiku suhe (C/N) ning lisanäitaja lämmastiku koguhulk mullas (N_{tot}):

proovivõtu sagedus: kord kümne aasta jooksul;

iv) põhinäitaja lehestiku toitainetasakaal (N/P, N/K, N/Mg):

proovivõtu sagedus: kord nelja aasta jooksul.

c) maismaaökosüsteemide puhul: taimekasvule ja bioloogilisele mitmekesisusele avalduvate osoonikahjustuste hindamine:

i) põhinäitaja taimekasvule ja lehestikule avalduv kahju ning lisanäitaja süsinikuvoog (C_{flux}):

proovivõtu sagedus: igal aastal;

ii) põhinäitaja voopõhiste kriitiliste tasemete ületamise määr:

proovivõtu sagedus: kasvuperioodil kord aastas.

█

VI LISA

VASTAVUSTABEL

| Direktiiv 2001/81/EÜ | Käesolev direktiiv |
|---|---|
| Artikkel 1 | Artikkel 1 |
| Artikli 2 esimene lõik ja <i>teise lõigu punktid c, d, e</i> | Artikkel 2 |
| Artikli 3 punkt e | Artikli 3 punkt 1 |
| - | Artikli 3 punktid 2, 3, 4, 5, 8, 9, 12 ja 13 |
| Artikli 3 punkt i | Artikli 3 punkt 6 |
| Artikli 3 punkt k | Artikli 3 punkt 7 |
| Artikli 3 punkt h | Artikli 3 punkt 10 |
| <i>Artikli 3 punkt g</i> | <i>Artikli 3 punkt e 11</i> |
| Artikli 4 | Artikli 4 lõiked 1 ja 2 |
| Artikli 2 teise lõigu <i>punktid a, b</i> | Artikli 4 lõige 3 |
| - | Artikkel 5 |
| Artikli 6 lõige 1 | Artikli 6 lõige 1 |
| <i>Artikli 6 lõige 2</i> | Artikli 6 lõiked 2 ja 5 kuni 10 |
| Artikli 6 lõige 3 | Artikli 6 lõiked 3 ja 4 |
| - | <i>Artikkel 7</i> |
| Artikli 7 lõige 1 | Artikli 8 lõike 1 esimene lõik |
| - | Artikli 8 lõike 1 teine lõik ja lõiked 2 kuni 4 |
| █ | █ |
| Artikli 7 lõige 2 | Artikli 8 lõige 5 |
| Artikli 7 lõige 3 | Artikli 8 lõige 6 |
| Artikli 7 lõige 4 | Artikli 8 lõige 7 |

| Direktiiv 2001/81/EÜ | Käesolev direktiiv |
|----------------------|--------------------------|
| - | Artikkel 9 |
| Artikli 8 lõige 2 | Artikli 10 lõige 1 |
| Artikli 8 lõige 1 | Artikli 10 lõige 2 |
| - | Artikli 10 lõiked 3 ja 4 |
| Artikkel 9 | Artikkel 11 |

| Direktiiv 2001/81/EÜ | Käesolev direktiiv |
|--|--------------------------|
| - | <i>Artikkel 12</i> |
| <i>Artikkel 10</i> | <i>Artikkel 13</i> |
| Artikli 6 lõige 4 | Artikli 14 lõige 1 |
| Artikli 7 lõige 3 ja artikli 8 lõige 3 | Artikli 14 lõiked 2 ja 3 |
| █ | █ |
| █ | █ |
| Artikkel 11 | Artikkel 15 |
| Artikli 13 lõige 3 | Artikkel 16 |
| Artikli 13 lõiked 1 ja 2 | Artikkel 17 |
| Artikkel 14 | Artikkel 18 |
| - | Artikkel 19 |
| Artikkel 15 | Artikkel 20 |
| - | Artikkel 21 |
| Artikkel 16 | Artikkel 22 |
| Artikkel 17 | Artikkel 23 |
| Artikli 8 lõige 1 ja III lisa | I lisa |
| I lisa | II lisa |
| - | III, V ja VI lisa |
| III LISA | IV LISA |
